

# Čeští experti v Indonésii sdíleli zkušenosti z tuzemského registru znečištění

6.6.2024 - | Arnika

**Více než čtvrtmiliardová země se přitom potýká s rozsáhlým znečištěním, zejména ovzduší ve velkých městech. Odhaduje se, že jen v megalopoli Jakartě zkracuje zamoření vzduchu průměrnou délku života obyvatel o 2,5 roku, přispívá k tisícům předčasných úmrtí ročně a zhoršuje řadu chronických zdravotních problémů.**

Indonésané jsou si problému vědomi, k přijetí účinných opatření jsou ale zapotřebí jasné a dostupné informace jak pro veřejnost, tak experty, politiky, úředníky a v neposlední řadě i zástupce samotného průmyslu. Tamější nevládní organizace proto dlouhodobě žádají spuštění registru, který by potřebná data důkladně shromažďoval, a hlavně transparentně poskytoval.

## **Záznam z konference je k zhlédnutí na facebookové stránce Nexus3: první i druhý den**

S tím má Česká republika zkušenost od roku 2002, kdy zákonem vznikl IRZ. Provozy napříč republikou do něj mají povinnost hlásit všechny relevantní úniky a přesuny více než devadesáti znečišťujících látek. Přínosy a fungování v Jakartě představil ministerský rada z resortu životního prostředí Eduard Hlavatý.

*„PRTR nám umožňuje shromažďovat a poskytovat vzájemně srovnatelné údaje o znečištění vody, půdy a ovzduší i o znečišťujících látkách v odpadech. Registr tedy lze využít ke sledování trendů v různě velkých oblastech či hospodářských odvětvích či ke sledování rizik nebo k zajištění práva občanů na informace, které se často týkají jejich bezprostředního okolí,“ uvedl.*

Nechyběl ani pohled průmyslu. Ten přinesl Radim Klimša, vedoucí odboru ochrany životního prostředí ze Třineckých železáren: *„Registr vnímáme jako nástroj, který může snížit negativní dopady průmyslových provozů na životní prostředí. Jeho výhodou pro náš závod je, že jsme díky jeho zavedení získali podrobné údaje o polutantech, a můžeme se také porovnávat s ostatními provozy v rámci České republiky. Z měření je zřejmé, že emise znečišťujících látek se zavedením PRTR výrazně snížily.“*

Konference ovšem přinesla i konkrétní data o Indonésii. *„Představili jsme výsledky naší dlouhodobé spolupráce s indonéskými partnery, studii založenou na zkoumání vzorků z ohnisek znečištění. Například vzorky půdy a sedimentů z okolí zdejší skládky Bantar Gebang prokázaly významné znečištění těžkými kovy, jako je zinek, olovo nebo měď,“* shrnul odborník na toxické látky v životním prostředí z Arniky, Jindřich Petrlík.

Nevládní organizace na konferenci také představily webovou aplikaci evidující znečištěním zvláště zasažená místa po celé Indonésii. Yuyun Ismawati, přední indonéská ochránkyně životního prostředí a spoluzakladatelka Nexus3 podotkla, že aplikace názorně ukazuje, jak o zvláště znečištěná místa není nouze.

*„Jsme rádi, že se nám podařilo propojit řadu hlasů odborníků a občanů, kteří se shodují, že veřejnost má právo vědět o přítomnosti potenciálně nebezpečných látek v životním prostředí. Nově navázané vztahy staví základy, které snad povedou až ke skutečně funkčnímu a transparentnímu PRTR v Indonésii,“* uzavřela.

Další řečnice a řečníci z Indonésie zdůraznili, že země již několik elektronických systémů evidence

znečištění zavedla, ale pouze s omezeným přístupem veřejnosti. Vědci, místní komunity i občanská společnost jako taková se tak stále potýká s potížemi při získávání spolehlivých a úplných údajů.

Že se snahy občanů o zavedení transparentního registru znečištění neomezují na Indonésii, potvrdila Penchom Saetang, výkonná ředitelka thajské environmentální organizace EARTH, jež o PRTR v zemi usiluje již dlouhé roky. Naopak další příklad dlouholetého fungování registru představil Won Kim, odborník z wonjinského Institutu pro pracovní a environmentální zdraví z jižní Korey.

-----  
*Nadace Nexus3 a Arnika spolupracují již od roku 2021 ve snaze vytvořit síť nevládních organizací, která by monitorovala znečištění v Indonésii a posilovala roli občanské společnosti, odborníků a postižených komunit v prevenci toxického znečištění a jeho dopadu na lidské zdraví. Nynější konference se konala v rámci projektu "Transparent Pollution Control In Indonesia" financovaného Evropskou unií, spolufinancovaného v rámci programu Transition Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a za podpory švédského Sigrid Rausing Trust.*

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/cesti-experti-v-indonesii-sdileli-zkusenosti-z-tuzemskeho-registru-znecistení>